

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

۱۸

ماهنامه فرهنگی

چراغ راه

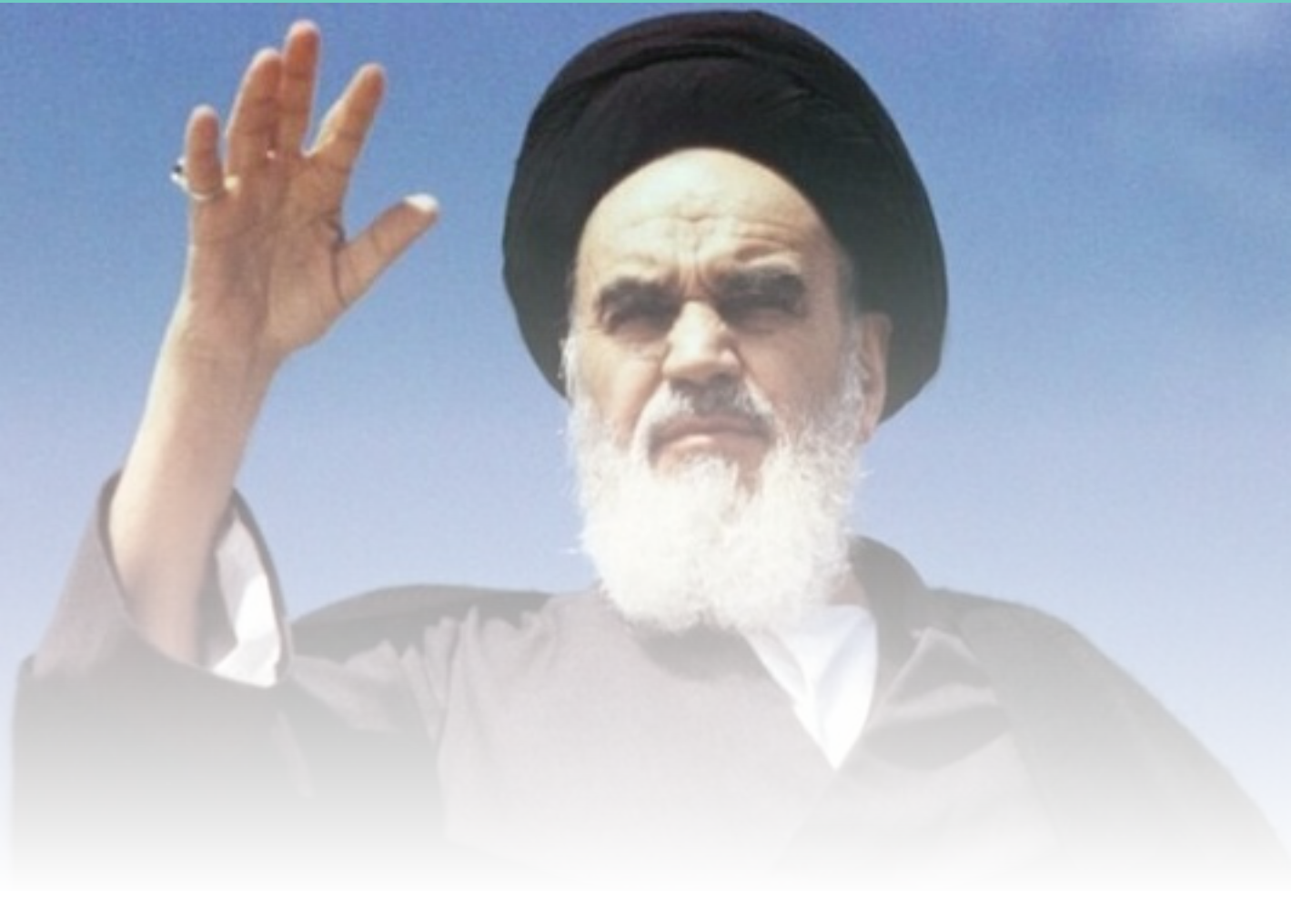
فروردین ۱۴۰۳ ه.ش، ماه رمضان ۱۴۴۵ ه.ق

در این شماره می خوانید:

- آتش غضب | ۲
- توجه به ترجمه ادعیه | ۳
- آغاز سال و تجدید حیات معنوی | ۴
- پیوند نبوت با ولایت | ۵
- جرعه نور | ۶
- اعمال انسان، بذری است در مزرعه جان | ۶
- آسان گیری در انجام مناسک حج | ۷
- توجه همه جانبه در دعا | ۸
- نکوهش شکمبارگی | ۹
- پرسش و پاسخ کوتاه | ۱۰
- احکام | ۱۱

معاونت فرهنگی

مدیریت آموزشی و فرهنگی

آتش غضب

امام خمینی رَضَوَا عَلَيْهِ الله:

کمتر چیزی مثل آتش سوزان غضب، انسان را به سرعت برق به عالم بدبختی و هلاک سوق دهد. چه بسا که با یک آن غضب، انسان از دین خدا خارج شود و به خدای تعالی و انبیاء عظام او جسارت‌ها کند.

شرح حدیث جنود عقل و جهل

امام خمینی، ص ۲۴۸

نکته های ناب

توجه به ترجمه ادعیه

یکی از برکات ادعیه مأثورهای که از ائمه علیهم‌السلام رسیده این است که این دعاها پُر از معارف الهی است. صحیفه سجادیه، دعای کمیل، مناجات شعبانیه، دعای ابی حمزه ثمالی - و بقیه‌ی دعاهایی که وارد شده است - پُر از معارف الهی است که اگر کسی این‌ها را بخواند و بفهمد، علاوه‌ی بر آن ارتباط قلبی و اتصالی که به ذات اقدس الهی و حضرت ربوبی پیدا می‌کند، یک مبلغ عظیمی از معارف را هم از این دعاها فرامی‌گیرد. من به جوان‌ها قویاً توصیه می‌کنم که به ترجمه این دعاها توجه کنند.

مقام معظم رهبری،

خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران، ۱۳۸۵/۷/۲۱

آغاز سال و تجدید حیات معنوی

وقتی مفهوم «آغاز سال» را در پرتو فرهنگ اسلامی بررسی می‌کنیم، چنین می‌یابیم که این پدیده، به اعتبارهای گوناگونی وابسته است. برخی از متون دینی تأکید دارند که ماه رمضان، آغاز سال است؛ برخی از آنها «شب قدر» را آغاز سال دانسته‌اند و برخی نیز «عید فطر» را اول سال، تعیین کرده‌اند. همچنان که آغاز فروردین، شروع سال طبیعی است (چون در این هنگام، زمین، جامه نو می‌پوشد و درختان، سبز می‌شوند)، ماه رمضان هم آغاز سال انسانیّت از نگاه اسلام است؛ چرا که در این ماه عزیز، حیات معنوی اهل سیر و سلوک، تجدید می‌شود و آنان که در مسیر حرکت به سوی کمال مطلق‌اند، جانشان شکوفا شده، آماده دیدار خداوند می‌شوند.

از این رو، می‌توان گفت که «فروردین»، آغاز تجدید حیات مادی برای گیاهان در دنیای طبیعت و «ماه رمضان»، آغاز تجدید حیات معنوی انسان در عالم انسانیّت است. اما روایتی که «شب قدر» را آغاز سال می‌داند، به این اعتبار است که آن شب، آغاز سال تقدیر است و همه مقدرات یک سال، در آن رقم زده می‌شود. روایتی هم که «عید فطر» را آغاز سال می‌شمارد، به این اعتبار است که آن روز، اولین روز سالی است که خوردن و نوشیدن در آن حلال می‌شود. آن گونه که در متن روایت، تصریح شده است. و یا برای این است که عید فطر، آغاز دور تازه‌ای از زندگی انسان و از سرگیری اعمال است، پس از این که گناهانش در کوره گداخته روزه ذوب گردیده و از پرونده اعمالش کاملاً زدوده و ریشه‌کن شده‌اند.»

مراقبات ماه رمضان، آیت الله محمد محمدی ری شهری

امام شناسی

پیوند نبوت با ولایت

رسول خدا ﷺ فرمود:

من و علی از یک نور آفریده شدیم، چهار هزار سال پیش از آن که خداوند آدم را بیافریند، چون آدم را آفرید این نور را در صلب او نهاد و پیوسته یک چیز بودیم تا در صلب عبدالمطلب جدا شدیم. نبوت در من قرار گرفت و وصایت در علی.

ینابیع الموده، ص ۲۵۶

اعمال انسان، بذری است در مزرعه جان

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

هر عملی، نباتی (گیاهی) است و نبات را از آب بینیازی نیست، و آبها گوناگون اند. آن نباتی که آب وی پاکیزه است، غرس وی پاک، میوه اش شیرین می شود و آن که آب وی بد، غرس وی بد، بارش تلخ گردد. اعمال شما بذری است که در مزرعه جانتان می افشانید.

آیت الله حسن زاده آملی، نامه ها برنامه ها، ص ۱۲۷

آسان‌گیری در انجام مناسک حج

آسان‌گیری در اعمال عبادی از مبانی فقهی آیت‌الله احمدی (میانجی)، بود. این مبانی در سیره عملی ایشان، به‌ویژه در مناسک و اعمال حج، نمود بیشتری داشت و به نظر می‌رسید که در این مورد به‌شدت تحت تأثیر مرحوم آیت‌الله سیداحمد شبیری زنجانی قرار داشت، زیرا آن بزرگوار در این مورد شهرة آفاق بودند. تا جایی که امکان دارد، آسان بگیرد تا حاجیان و زائران، بدون هیچ‌گونه اضطراب و استرس و با خیال راحت اعمال خود را به‌جا آورند و در آخر نیز، با خاطره‌ای خوش از این سفر الهی و عبادی برگردند. بنابراین، هم خودش آسان و راحت اعمال و مناسک را انجام می‌داد و هم به دیگران توصیه می‌کرد که خیلی سخت نگیرند.

هرگاه حاجیان در مناسک حج از ایشان راهنمایی می‌خواستند، آیت‌الله احمدی در ابتدا از آنها می‌پرسید که از چه کسی تقلید می‌کند؟ پس از آنکه مشخص می‌شد که از کدام مجتهد تقلید می‌کنند، می‌گفت:

فتوای ایشان در این مسأله سخت و مشکل است. شما بهتر است در این مورد به فلان مرجع عدول کنید، چون فتوای ایشان آسان است.

و از این طریق سعی می‌کرد که مسائل زائران خانه خدا را آسان و این عبادت بزرگ را به‌کام آنها شیرین کند و در عین حال آنها را به انجام اعمال و مناسک حج ترغیب و تشویق نماید.

حج نیکان (آیت‌الله میانجی)، ص ۲۴-۲۵.

دعا در مکتب اهل بیت

توجه همه جانبه در دعا

وقتی کسی می‌گوید: «یاالله!»؛ خداوند با تمام توجه و اسمای حسنائیش به او می‌نگرد. بنابراین، انسان برای این که دعایش مستجاب شود، باید با تمام هویت به طرف خدا برود.

این که می‌بینید برخی از دعا‌های ما مستجاب نیست، برای این است که یک مقداری از توجه ما نزد قدرت‌های ما یا وابستگی‌های ماست و تنها بخشی از توجه ما به طرف الله است. کسی که هم به طبیب چشم دوخت، هم به دارو و هم به قدرت تحصیل دارو و هم به عنایت پرستار، چنین انسانی، وقتی می‌گوید: «اللهم اشفني»، او نیم رخ با خدا سخن می‌گوید؛ زیرا بخشی از توجهش متوجه خداست و بخشی متوجه امکانات خودش و چنین دعایی، خالص نیست.

دعا در مکتب اهل بیت، حسن قدوسی زاده، ص ۳۳

نکوهش شکمبارگی

ماه مبارک رمضان فرصت مناسبی است برای پی بردن به اسرار عالم، باید به همان مقدار غذایی که نیروی انسان را تأمین کند بسنده کرد، هیچ کس با پر خوری به جایی نمی رسد، در تعبیرات اخلاقی اسلام آمده است که:

« مَا مَلَأَ آدَمِيَّ وَعَاءٌ شَرًّا مِنْ بَطْنِهِ »

(بحارالانوار، ج ۶۳، ص ۳۳۰)

انسان هیچ ظرفی را به بدی شکم پر نکرده است، شکم که پر شد راه فهم مسدود می شود، انسان پر خور هرگز چیز فهم نیست و هرگز به اسرار و باطن عالم پی نخواهد برد.

حکمت عبادات، آیت الله جوادی آملی، ۱۲۷

پرسش و پاسخ کوتاه

پرسش: چگونه خداوند صاحب فضل و رحمت، بندگانش را به قهر و کیفر می‌گیرد؟
پاسخ: اقیانوس، آب فراوانی دارد اما اگر شما بطری در بسته‌ای را در آن بیندازید، قطره‌ای از آب، در بطری داخل نمی‌شود. مشکل از آب است یا بطری؟!
انسان‌هایی هستند که تمام راه‌های هدایت را به روی خود بسته‌اند؛ راه فکر و تعقل، راه عبرت و اندیشه، راه شنیدن حق و اطاعت از آن، راه ارشاد و هدایت و پند پذیری و... این انسان‌ها از خود جمادی ساخته‌اند که به قول قرآن، آن‌ها سنگ و سخت‌تر از سنگ هستند. محروم شدن این گروه از فضل الهی، به خاطر بسته بودن خودشان است، نه به خاطر کم بودن فضل و رحمت الهی.

تمثیلات، محسن قرائتی، ص ۹۰-۹۱

احکام

پرسش:

تنفس بخار آب در حمام برای روزه دار چه حکمی دارد؟

پاسخ:

همه مراجع:

بخار آب حمام، روزه را باطل نمی کند.

توضیح المسائل مراجع

مسئله ۱۶۰۵